

Het Pestprotocol

Het verschil tussen plagen en pesten

Je kunt van plagen spreken als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. De ogen van de plager en geplaagde glinsteren, er vindt een woordenspel plaats.

Bij pesten is er een slachtofferrol en een daderrol. Pesten is zeer slecht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van zowel de pester als het pestslachtoffer. De pester heeft geen respect voor het slachtoffer en voelt geen warmte en straalt geen warmte uit naar het slachtoffer. Pesten is kindermishandeling tussen kinderen onderling.

Vormen van pesten zijn:

- Fysiek geweld als schoppen, slaan en spugen
- Spullen afpakken en/of vernielen
- (In de groep) voor schut zetten
- Bedreigen en chanteren
- Alle inbreng van de gepeste als waardeloos bestempelen
- Roddelen
- Stalken
- Schelden
- Kleineren
- Uitsluiten met spelen, bij partijtjes, met klassen rondgaan en dergelijke
- Negeren
- Soms zelfs aanzetten tot zelfdoding

Vormen van digitaal pesten zijn:

- Schelden en anoniem bedreigen via e-mail, WhatsApp, Facebook etc.
- Virussen sturen naar de computer van het pestslachtoffer
- Hacken van de computer van het pestslachtoffer
- Vervelende foto's van het pestslachtoffer op een website plaatsen

Signalen die op pesten kunnen duiden:

- Het pestslachtoffer staat vaak alleen in de pauze.
- In de pauze zoekt het pestslachtoffer steeds contact met de pleinwacht.
- Een spel is “toevallig” steeds net begonnen als het pestslachtoffer eraan komt, terwijl een ander kind even later nog wel mag meedoen.
- Het pestslachtoffer speelt altijd met kleinere kinderen.
- Het pestslachtoffer wil niet buitenspelen.
- Zuchten, piepen, en steunen van anderen als het pestslachtoffer een idee aandraagt of in de kring iets zegt.
- Roddelen in de groep over het pestslachtoffer.
- Kinderen laten zich negatief uit over het pestslachtoffer of zijn familie zonder dat dit echt reëel is.
- De kinderen vinden steeds alles stom van het pestslachtoffer.
- De kinderen reageren negatiever op een fout van het pestslachtoffer, dan bij andere kinderen.
- Als het pestslachtoffer, de ouders en/of andere kinderen aangeven dat er gepest wordt.
- Als het pestslachtoffer niet meer naar school wil en regelmatig klaagt over hoofdpijn en buikpijn, terwijl deze pijnen in de vakanties verdwijnen.
- Als het pestslachtoffer bepaalde kleding niet meer aan wil hebben naar school.
- Het pestslachtoffer kan snel prikkelbaar of boos zijn.
- Het pestslachtoffer wordt nooit uitgenodigd op feestjes en partijtjes.

Wanneer de preventieve methoden niet helpen en er toch pestgedrag ontstaat, gaan wij uit van een groep betrokkenen die bestaat uit:

- Het pestslachtoffer
- De pester
- De meelopers
- De zwijgers
- De (aspirant) helpers
- De groepsleerkracht
- De andere volwassenen in school
- De ouders van het pestslachtoffer
- De ouders van de pester
- De andere ouders
- De directie/schoolbeleid

Het pestslachtoffer

- Het kind heeft een lage status in de groep
- Het kind heeft een negatief zelfbeeld
- Het kind heeft een lage tolerantie/frustratiegrens (snel boos).
- Het kind kan moeilijk zijn grenzen aangeven
- Het kind trekt zich dingen snel persoonlijk aan
- Het kind kleedt zich anders
- Het kind gedraagt/reageert anders
- Het kind verschilt intellectueel met de andere kinderen
- Het kind is nieuw op school
- Het kind wordt gevoelsmatig niet geaccepteerd door de leerkracht
- Het kind heeft een handicap
- Er heerst een verkeerde groeps cultuur (de groep heeft een zondebok nodig)
- Een combinatie van alles

De Pester

- Het kind wil macht hebben in de groep
- Het kind is bang om zelf gepest te worden
- Het kind heeft niet in de gaten hoe erg pesten is
- Het kind is zelf ook slachtoffer van pesten geweest
- Het kind heeft weinig empathie
- Goede voorbeeldfuncties ontbreken voor het kind
- Het kind heeft weinig zelfvertrouwen (het is belangrijk om zelfvertrouwen te kweken)

De meelopers

- Zij doen mee omdat zij bang zijn zelf gepest te worden
- Zij doen mee omdat het sensatiezoekers zijn

De zwijgers

- Weten dat er gepest wordt, maar zwijgen uit onverschilligheid
- Zwijgen uit angst

De aspirant helpers

- Dit zijn de kinderen die wel willen helpen maar niet weten hoe. Als een helper populair is, kan pesten stoppen zonder interventie van de leerkracht.

De groepsleerkracht

De leerkracht speelt een belangrijke rol in het aanpakken van pesten. De volgende factoren zijn van belang bij het aanpakken van pesten:

- De leerkracht weet dat pesten de sfeer in de groep verpest. Hij pakt het pesten aan en legt de schuld niet bij het pestslachtoffer.
- Hoe kijkt de leerkracht aan tegen de pester? Je moet zeker weten dat het de pester is. Het is belangrijk dat je de pester laat weten dat je zijn gedrag niet goedkeurt, maar dat je hem als persoon wel aardig vindt. Wanneer dit het geval is, zal de pester hulp van de leerkracht aanvaarden bij het ontwikkelen van sociaal gedrag. Je biedt hem gedragsalternatieven aan.
- De leerkracht vindt het van belang dat de gepeste uit de slachtofferrol gehaald wordt, zodat hij bereid is om mee te werken aan het oplossen van het pestprobleem in de groep. Je laat merken dat je vertrouwen in zijn mogelijkheden hebt en biedt hem ondersteuning.
- De leerkracht is eerlijk en rechtvaardig. Hij helpt de kinderen als het nodig is en begeleidt hen deskundig. Dan zal de leerkracht als leider geaccepteerd worden.
- Wat is de positie van de leerkracht in de school? (zowel formeel als informeel)
- De leerkracht kan goed orde houden in de groep.
- De leerkracht durft zich kwetsbaar op te stellen.
- De leerkracht gaat positief om met fouten die gemaakt worden.
- De leerkracht stimuleert het zelfbeeld, het zelfvertrouwen en het meedenken bij de kinderen.
- De leerkracht is bekwaam bij het geven van positieve feedback.
- De leerkracht heeft humor.
- De leerkracht geeft voldoende structuur, affectie en ruimte aan de kinderen.
- De leerkracht maakt onderscheid tussen gedrag en het wezen van het kind.

Andere volwassenen in de school

Als de conciërge of hulpouders in vertrouwen genomen worden, is het belangrijk dat dit gemeld wordt bij de leerkracht en de directie.

Ouders van het pestslachtoffer

- Ouders, kom in actie!
- Zoek hulp voor uw kind om te ondersteunen bij het vergroten van het zelfvertrouwen en het krijgen van een positief zelfbeeld (SOVA-training).
- Judo is een geschikte sport om weerbaarder te worden.

De leerkracht moet ouders van het pestslachtoffer serieus nemen!

De ouders van de pester

- Wordt niet boos op diegene die vertelt dat uw kind pest, maar zoek uit of het verhaal klopt.
- Ook bij dit kind is hulp nodig in de vorm van bijvoorbeeld een SOVA-training.
- De sociale vaardigheden worden getraind en ook wordt er gewerkt aan het zelfbeeld en het inlevingsvermogen.
- Judo is een sport waar je leert incasseren en op een positieve manier oplossingen leert zoeken, vandaar dat deze sport ook voor dit kind goed is.

De leerkracht laat merken dat hij het gedrag van de pester niet accepteert, maar de persoon wel.

De andere ouders

Kijk kritisch naar de school; wat doet het aan pesten, wat is het beleid?

De directie

- Creëert een plezierig werkklimaat waar het zowel voor medewerkers als voor de kinderen prettig werken is.
- Geeft het anti-pestbeleid een structurele plaats.

De school

- Zorgt voor een vertrouwenspersoon. Op de obs Meester Vos is Dicky Schipper de vertrouwenspersoon.
- Hoe is het beleid?
- Wat is de rol van het bestuur, de M.R. en/of ouderraad?
- Welke sancties zijn er als het pesten niet stopt?

Wanneer het maar niet lukt om het pesten te laten verdwijnen

Gesprek voeren met het pestslachtoffer

- Wie, wat, waar, hoe vaak?
- Weten ouders het?
- Hoe voelt het kind zich? (Als het niet kan praten, dan laten tekenen)
- Ouders uitnodigen voor gesprek.

Gesprek voeren met de pester

- “Ik zie dat je regelmatig kinderen pest.”
- “Waarom pest je?”
- Een realistisch beeld geven hoe groep tegen pester aankijkt.
- Samen actiepunten maken → respectvol omgaan met elkaar, opstel of werkstuk maken over pesten.
- Ouders uitnodigen voor gesprek.

Gesprek voeren met de groep

- Pester en gepeste mogen zelf kiezen of ze er bij willen zijn.
- Vertellen dat X en Y vaak ruzie hebben en dat sommige kinderen in de groep meedoen met pesten.
- “Kunnen jullie X en Y helpen zodat het daardoor gezelliger in de groep wordt?”
- Als X en Y in de fout gaan grijpt de groep in.
- Complimenten geven aan pester en/of gepeste als het goed gaat.
- De leerkracht laat blijken dat hij trots op de groep is.

Als pesten na twee weken nog niet is gestopt

Uitnodigen van ouders van pester én de pester zelf.

- Aangeven wat er al aan het probleem gedaan is.
- Aangeven dat de pester een aardig persoon is, maar dat het pesten direct moet stoppen.
- Als pester niet stopt buitensluiten van leuke gebeurtenissen.
- Als het pesten dan nog niet stopt gaan we over op het protocol van O2A5 schorsing en verwijdering van school.

Wij als school willen alle kinderen helpen die bij pesten betrokken zijn, maar als het echt niet anders kan, dan gaat het pestslachtoffer boven de pester.